

מדוע נתקשה משה במעשה המנורה

(1) מדרש תנומה (בובר) פרשת בהעלותך

את מוצא שנטקשה משה במעשה המנורה יותר מכל כל המשכן, עד שהראה לו הקדוש ברוך הוא באצבעו, וכן בפרשיות בהמה טהורה, שנאמר זאת החיים [אשר תאכלו וגוי אף את זה לא תאכלו] (ויקרא יא ב' ד), וכן בירח, א"ל הקדוש ברוך הוא החדש הזה (שמות יב ב'), וכן במעשה המנורה, שנאמר וזה מעשה המנורה [מקרה זהב] (במדבר ח' ד), מהו מקשה, ככלומר מה קשה הוא לעשות, שהרבה יגע משה עד שלא עשתה המנורה, שכן הוא אומר מקשה תעשה המנורה (שמות כה לא),

(2) תלמוד בבלי מסכת מנחות דף כת עמוד א

תנא דברי ישמעאל: שלשה דברים היו קשין לו למשה, עד שהראה לו הקדוש ברוך הוא באצבעו, ואלו הן: מנורה, וראש חדש, ושרצים. מנורה, דכתיב: וזה מעשה המנורה; ראש חדש, דכתיב: החודש הזה לכם ראש חדשים; שרצים, דכתיב: וזה לכם היטמא; ויש אומרים: אף הלוות שחיטה, שנאמר: וזה אשר תעשה על המזבח.

דרכ' א - קושי טכני

(3) אבן עוזרא שמota פרק כה

והטעם, שכל רואיה היו תמהים, איך יכול אדם לעשותה, כי הנה כתוב וייעש מנורת, כן עשה את המנורה.

(4) אבן עוזרא שמota פרק כה

וששה טעם קנים. עגולים ארוכים, חלולים:

(5) רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ג

ושלש רגלים היו לה.

(6) אבן עוזרא שמota פרק כה

וראה כי צריך לעשות המנורה לחכמה ולראות במראה הלב, איך יעשה מככר אחד כל הכלים.

דרכ' ב - קושי רעינוי כה התורה שבעל פה

(7) העמק דבר שמota פרק כט

אלא העניין בכל זה היה לדעת Dao התורה שהוא תכלית המשכן ועיקר המשרה שכינה בישראל, בא בשפה ע"י אמצעות שני כלי קדוש, היינו הארון והמנורה, ונשנתנו פועלותיהם, הארון בא ליעוד הדברים שככוב וגם לצווים בקבלה בע"פ וכמוש"כ לעיל כ"ה כ"ב, ועודין אין זה כה הפלפול והחידוש שהוא אדם יכול להזכיר דבר הלכה שאינו מקובל, ולזה הכה הנפלא שנקרה תלמוד נתן כה המנורה אשר כלל בו שבע חכਮות וכל כחות הנדרש לפולולות של תורה,

דרכ' ג - קושי רעינוי יהוזו של עם ישראל

(8) מדרש תנומה (ורדשא) פרשת שמיני

כשהתיר הקדוש ברוך הוא את השור ואסר את הגמל מי יכול לטהר או לטמא אלא הוא מי עשה כן מי גוזר כן לא אחד לא יחידו של עולם, בא וראה מתחלה ברייתו של עולם היה הכל מותר שנאמר כירק עשב נתתי לכם את כל (שם / בראשית ט) ואומר (בראשית א) וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב, ומעת שעמדו ישראל על הר סיני הרבה להם תורה ומצוות ליתן

לهم שכר טוב א"כ למה צוה לאדם הראשון אמר הקדוש ברוך הוא אדה"ר =אדם הראשון= מצוה קלה צויתו אותו ועbara עליה וכל המצוות הללו האין יכול לקיים אותם, בו ביום שנצטווה בו ביום עבר עליה ולא היה יכול לעמוד במצוות שעשה אחת,

(9)מדרש אור חדש

"קידוש לבנה", זהה המצוה הראשונה שנצטו בה עם ישראל, מודיע הקדוש ברוך הוא למשה רבינו שם ישראלי היו שונים מאשר אומות העולם המוניות לחמה, עם ישראל ימנו לבנה, כך נאמר במילתה (שםות, בא יב, ב. ראה דרשה בדבר, שלח - כה עמידתן של נשים), לומר שם ישראלי יהיה שונה ונבדל משאר אומות העולם. ובזה נתקשה משה, כיצד עם ישראל יחזיק מעמד בין כל אומות העולם ככבשה אחת בין שבטים זאים?

"המנורה" מסמלת את חכמת ישראל על כל חלקו העם. וכך מובא בפסקתא רבתי (פרק ח פיסקא "והיהبعثת ההייא") הקדוש ברוך הוא הראה למשה: "וועשיית מנורת הדב טהור" (שםות, תרומה כה, לא) זו הכנסת ישראל. "מקשה מעיטה המנורה ירכח וקנה גביעה כפתחה ופרחה ממנה יהו" (שם), "ירכח זה הנשיא, וקנה זה אב בית דין, גביעה" אלו החכמים, "כפתחה" אלו התינוקות הלומדים בבית הספר, "ממנה יהו" - "cold יפה רעיטה" (שיר השירים ז, ז, ע"כ).

(10)תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נ עמוד א

הרואה שמן זית בחולם - יצפה למאור תורה, שנאמר ויקחו אליך שמן זית זך.

(11)מדרש תנומא (ורשא) פרשת תעוזה

שמן זית כתית למאור, למה לא שמןAGOים ולא שמן צננות ולא שמן דגים או שאר שמנים אלא שמן של זית לפי שהזיהו סימן אור לעולם.

(12)מדרש תנומא (ורשא) פרשת תעוזה

אמר הקדוש ברוך הוא מה היונה אורה לעולם אף אתם שנמשלתם כיוונה הביאו שמן זית והدلיקו לפני את הנר שנאמר אתה תעוזה ויקחו אליך שמן.

(13)ויקרא רבה (וילנא) פרשת אמור פרשה לא

תני ר' היה שמן זית ולא שמן שומשמין ולא שמןAGOים ולא שמן צננות ולא שמן שקדים אלא שמן זית א"ר אבין משל מלך שמרדו בו לגינויו ולגינוי אחד משלו לא מרד בו אמר המלך אותו לגינוי שלא מרדי כי ממנו יעשו דוכסין ואיפרclin ואיסטרליטין כך אמר הקדוש ברוך הוא הזית הזה הביא אורה לעולם ביום נח ה"ד (בראשית ח) ותבא אליו היונה לעת ערבה והנה עלה זית טרפ בפייה

(14)מדרש תהילים (שוחר טוב; בובר) מזמור קפה

אמר ר' יהושע בן לוי אשתק כגן פוריה בירכתי ביתך בניך כתתילי זיתים. מה זיתים אין בהם הרכבה, אף בניך לא יהיה בהם שום פסולת.

(15)מדרש אגדה (בובר) במדבר פרשת נשא פרק ז

מה הוא ביום כלות משה, ביום שנכנעה כלה לחופטה, לפי שמתן תורה היה קידושין, מנין, נאמר בהם וקדשתם היום ומחר (שם י"ט י'), ובמעשה משכן נישואין היו ועל זה נאמר צאינה וראינה בנות ציון (שה"ש ג יא), וכתיב ביה ביום חתונתו וביום שמחת לבו, (שם), ביום חתונתו זה מתן תורה שנחתה עמהם, וביום שמחת לבו, זה המשכן שהייתה נישואין, וכך כתיב תחלה ביום כלות משה, ולא כתיב ביום השלים משה: